

แพทยสภาห่วงใยปัญหาการลาออก และขาดแคลนแพทย์

ของกระทรวงสาธารณสุข แก้ไขโดยเร่งตั้งคณะกรรมการ ๒ ชุด เพื่อดำเนินการ

เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมวชิรเวช ชั้น ๑๔ อาคารมหิตลาธิเบศร กระทรวงสาธารณสุข ได้มีการประชุมคณะกรรมการแพทยสภา ครั้งที่ ๗/๒๕๖๖ โดย ศ.เกียรติคุณ พญ.สมศรี เผ่าสวัสดิ์ นายกแพทยสภา เป็นประธานการประชุมฯ ซึ่งในวันนี้ได้มีการนำวาระ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการลาออกของแพทย์เพิ่มพูนทักษะ ภาระงานและปัญหาการขาดแคลนแพทย์ของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อพิจารณา

ตามที่มีข่าวในสื่อว่าแพทย์ใช้ทุนสังกัดกระทรวงสาธารณสุขลาออกจำนวนมาก เป็นปัญหาที่แพทยสภาให้ความสำคัญและห่วงใย และพยายามแก้ไขปัญหามาได้บางส่วนเท่าที่มีอำนาจกระทำได้ แต่ด้วยต้นเหตุเรื่องนี้ซับซ้อนมีบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ในการทำความเข้าใจ เพื่อนำเสนอรัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันให้ปัญหานี้ยุติแบบยั่งยืน

เลขาธิการแพทยสภา กล่าวว่า การลาออกของแพทย์ใช้ทุนนั้นเป็นปัญหาที่แพทยสภาให้ความสำคัญและห่วงใย โดยได้มีความพยายามติดตามปัญหาามาโดยตลอด แต่แก้ไขได้เพียงบางส่วนเท่าที่มีอำนาจกระทำได้ ด้วยต้นเหตุเรื่องนี้มีความซับซ้อนและมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ๓ เรื่อง คือ

๑. แพทยสภาในฐานะองค์กรที่กำกับดูแลมาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมในประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนชาวไทยได้รับการรักษาพยาบาลที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย ซึ่งคณะกรรมการแพทยสภา ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมอนามัย เจ้ากรมแพทย์ทหารบก เจ้ากรมแพทย์ทหารเรือ เจ้ากรมแพทย์ทหารอากาศ และนายแพทย์ใหญ่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ คณะบดีคณะแพทยศาสตร์ จำนวน ๒๕ แห่ง ซึ่งผลิตแพทย์ในประเทศไทย โดยมีสัญญาขาดใช้ทุน โดยส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปีแรกเรียกว่าแพทย์เพิ่มพูนทักษะ

๒. แพทยสภาตั้งอนุกรรมการเพื่อดูแลแพทย์เพิ่มพูนทักษะเป็นเครือข่าย ปัจจุบันมี ๓๕ เครือข่าย และ ๑๔๐ โรงพยาบาล เพื่อตรวจเยี่ยมและประเมินสถาบันที่ปฏิบัติงานเพิ่มพูนทักษะ และดูแลแพทย์จบใหม่เกือบทั้งหมดที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข การใช้ทุนแพทย์เพิ่มพูนทักษะปีที่ ๑ เป็นโครงการร่วม เพื่อช่วยให้แพทย์ใหม่ได้เรียนรู้ในการดูแลผู้ป่วยและหัตถการอย่างต่อเนื่อง เป็นการเสริมสร้างความมั่นใจให้แพทย์จบใหม่ เพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย ร่วมกับคณะแพทยศาสตร์ โดยมี ศ.เกียรติคุณ นพ.อมร ลีลารัตน์ เป็นประธาน เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยตรงจากทุกเขตสุขภาพ ด้วย

ความร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุขและคณะแพทยศาสตร์ต่าง ๆ ตลอดช่วง ๓ ปี ที่ผ่านมาและลดปัญหาไปได้บางส่วน

๓. ปัญหาการลาออกจากราชการของแพทย์ใช้ทุน เป็นปัญหาเชิงซ้อนซึ่งมีต่อเนื่องมาโดยตลอด มีการศึกษาและติดตามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งแพทยสภา แพทย์จบใหม่ทุกคนเป็นกลไกสำคัญของระบบสุขภาพที่ดูแลรักษาประชาชนผู้เจ็บป่วย ให้การเข้าถึงระบบบริการสุขภาพของประเทศไทย แต่ยังคงขาดประสิทธิภาพ และต้องการการดูแลจากอาจารย์ และแพทย์อาวุโสที่ร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่ให้เกิดความอุ่นใจ และปลอดภัยในการทำงาน ร่วมกับภาระงานต้องไม่หนักเกินกำลัง ในกรณีนี้ แพทยสภาจึงได้กำหนดแนวทางชั่วโมงการทำงานไว้ ในประกาศแพทยสภาที่ ๔๖/๒๕๖๕ กำหนดให้แพทย์เพิ่มพูนทักษะที่ทำงานต่อเนื่อง ๒๔ ชั่วโมงให้พัก ๔ ชั่วโมงอย่างน้อย และปฏิบัติงานนอกเวลาไม่เกิน ๔๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนการปฏิบัติงานเวรอุบัติเหตุฉุกเฉินได้ไม่เกิน ๑๖ ชั่วโมงติดต่อกัน เพื่อความปลอดภัยของแพทย์และผู้ป่วย และติดตามว่าโรงพยาบาลใดบ้างที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางนี้ได้ และด้วยเหตุใด เพื่อแพทยสภาจะได้เป็นตัวกลางในการช่วยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการหาทางออกให้กับปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้อาจมีการเพิ่มเติมรายละเอียดได้ในอนาคต

เมื่อรวบรวมปัญหาที่ทำให้้องแพทย์ใหม่แต่ละท่าน เกิดความทุกข์ในการทำงาน ขึ้นกับแต่ละสถานที่ ที่ใช้ทุนแตกต่างกันไป ที่สำคัญคือเกิดจากการขาดแคลนแพทย์ผู้ปฏิบัติงานในสถานพยาบาล บางแห่งมีการขาดแคลนมากเกิดการควบแวน เมื่อเทียบกับภาระงานหรือจำนวนผู้ป่วยที่มาใช้บริการ ทำให้ต้องทำงานมากกว่าที่ควรเป็น รับผิดชอบเกินกำลัง เป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขโดยรัฐบาล ซึ่งต้องมึงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากรทางการแพทย์เพิ่มเติมจากภายนอก นอกเหนือจากที่ได้รับจัดสรรจากแพทย์จบใหม่ อาจจะมาจากผู้เกษียณราชการ หรือภาคเอกชน เพื่อให้ประชาชนได้รับการดูแลที่ดี และมีนโยบาย ดูแลสุขภาพเพื่อลดความเจ็บป่วยหรือกระจายผู้ป่วยให้เข้าถึง ด้วยเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข กำลังดำเนินการอยู่

ปัญหาเรื่องสวัสดิการค่าตอบแทน รวมถึง ภาระหน้าที่และความช่วยเหลือของแพทย์อาวุโส ในแต่ละโรงพยาบาล ในการให้คำปรึกษาและช่วยงาน ความเป็นธรรม ในการจัดภาระงาน อาทิ การดูแลคนไข้ นอกเวลาและในวันหยุด ความเสี่ยงของคดีความ และความช่วยเหลือด้านกฎหมายของ รพ. มีความสำคัญในการ ที่ทำให้แพทย์ใหม่ ปฏิบัติงานและปรับตัวผ่านช่วงเพิ่มพูนทักษะได้และอยากรับราชการต่อในกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งต่อเนื่องกันไปถึงการให้ทุนในการศึกษาต่อด้วย เพราะแพทย์กว่าร้อยละ ๘๐ ต้องการความก้าวหน้าในสายวิชาชีพ ด้วยการเรียนต่อแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

๔. คณะกรรมการแพทยสภาในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๖ มีมติให้ดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการต่อเนื่องจากชุดแรกอีกสองชุด ได้แก่

ชุดที่ ๑ คณะอนุกรรมการติดตามประสานงานกับแพทย์เพิ่มพูนทักษะ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อติดตามปัญหาตั้งแต่เดือนแรกในการปฏิบัติงาน และทำทางด่วน (fast track) ในการแก้ไขเร่งด่วนกับแพทยสภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนถึงข้อมูลและวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหাপ้องกันและรักษาแพทย์ใช้ทุนให้อยู่ในระบบได้เรียนรู้และทำงานอย่างมีความสุขโดยมีอุปนายกแพทยสภาคนที่ ๒ ศ.คลินิก นพ .วิศิษฐ์ วาฆานิชย์ เป็นประธาน

ชุดที่ ๒ คณะอนุกรรมการบูรณาการ ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัย ราชวิทยาลัย และหน่วยที่เกี่ยวข้อง อาทิ ก.พ. สปสช. เพื่อวางระบบ การผลิต

การศึกษาต่อ และการกระจายแพทย์ ของประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแพทยสภา โดยนายกแพทยสภาเป็นประธาน เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับ ภาระงาน มาตรฐานและความเหมาะสมให้ จัดระบบ แพทยศาสตร์ศึกษาของประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการผลักดันกฎหมายควบคุมเวลาการทำงาน ของบุคลากรทางการแพทย์ตามความเหมาะสม เพื่อการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนของรัฐบาล

ท้ายที่สุดนี้ ต้องขอขอบคุณสื่อมวลชนและสมาชิกแพทย์ทุกท่าน ที่ได้ร่วมกันสะท้อนปัญหา ดังกล่าว นำไปสู่การแก้ไขปัญหาพร้อมกันอย่างเร่งด่วนมากขึ้น การทำงานในระบบสุขภาพของประเทศ องค์ประกอบหลักมีไข้มีเพียง แพทย์เท่านั้น ยังมีสาขาวิชาชีพอื่น ๆ โดยเฉพาะพยาบาล และบุคลากรอื่น ๆ ซึ่งมีความขาดแคลนมากกว่าแพทย์ ต้องแก้ไขไปในทิศทางเดียวกัน โดยต้องเป็นธรรม ทั้งภาระงาน สวัสดิการ และค่าตอบแทน ให้สอดคล้องกับแนวความคิดของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา และปัญหาใหม่ที่จะเกิดขึ้นในยุคสังคมผู้สูงวัย ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสุขภาพประโยชน์การเข้าถึงการรักษาของประชาชนโดยมีความปลอดภัยเป็นสำคัญ ซึ่งแพทยสภาตระหนักเป็นอย่างยิ่งและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะขอให้รัฐบาลช่วยสนับสนุนการแก้ไขปัญหาให้กับกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในเรื่องกำลังคน การกระจายที่จะทำงานให้กับประชาชนต่อไป
